

PRO SILVA BOHEMICA
pobočný spolek České lesnické společnosti
Subsidiary Company of the Czech Forest Society

Argumentace pro nutné systémové a legislativní změny k řešení neúnosných škod zvěří na lesních ekosystémech (červen- počátek září 2019)

ODDÍL I. – rozbor situace

A. Teze

- Bez efektivního řešení neúnosných škod působených býložravou zvěří v lesních ekosystémech není možné obnovit druhově pestré a stabilní lesy, což ohrožuje celou společnost (např. vodní režim krajiny)
- Stát a státní správa dosud fatálně selhává a neplní svou základní roli.
- Veřejný zájem, jímž je rovnováha mezi zvěří lesními ekosystémy musí být
  - definován (metodiky posouzení stavu lesního ekosystému existují a v zahraničí jsou používány)
  - kontrolován (státní správou)
  - v případě potřeby vynucen
- Miliardy ze státního rozpočtu aktuálně žádané a potřebné na obnovu druhově pestrých lesů sežere zvěř, pokud nebude rovnováhy dosaženo

B. Argumenty

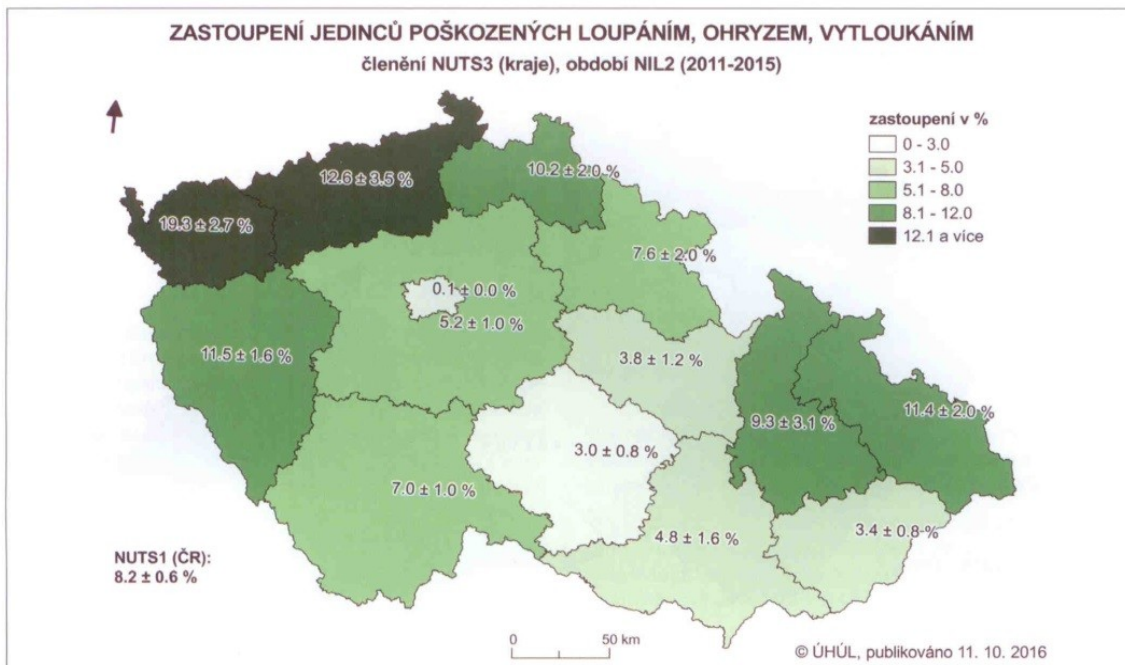
1. Škody zvěří nejsou lokální problém, jak tvrdí MZe
2. Systém definovaný platnou mysliveckou legislativou je nefunkční
3. Ekonomické dopady působené zvěří dosahují roční výše několika miliard Kč
4. Celá řada dopadů přitom není ekonomicky vyčíslena
5. Nepomohly ani kampaně, ani metodické pokyny MZe
6. Legislativně deklarovaný veřejný zájem na rovnováze mezi zvěří a prostředím postrádá ověřitelnou definici
7. Státní správa neplní svou roli, je nečinná a nefunkční
8. Myslivost musí být ekosystémovou službou
9. Zvěř je nebo není přemnožená?
10. Návrh legislativních změn
11. Lesnická výzva
12. Oponentní komentář k nesouhlasu MZe s pozměňovacím návrhem E 12

Ad 1) Škody zvěří nejsou lokální problém, jak tvrdí MZe.

Naopak pouze lokálně problémy nejsou, viz např. kartogram NIL II:

ÚSTAV PRO HOSPODÁŘSKOU ÚPRAVU LESŮ BRANDÝS NAD LABEM

Obr. 3: Zastoupení jedinců poškozených loupaním, ohryzem nebo vytloukáním v krajích podle NIL2 (2011–2015), kategorie pozemku Les

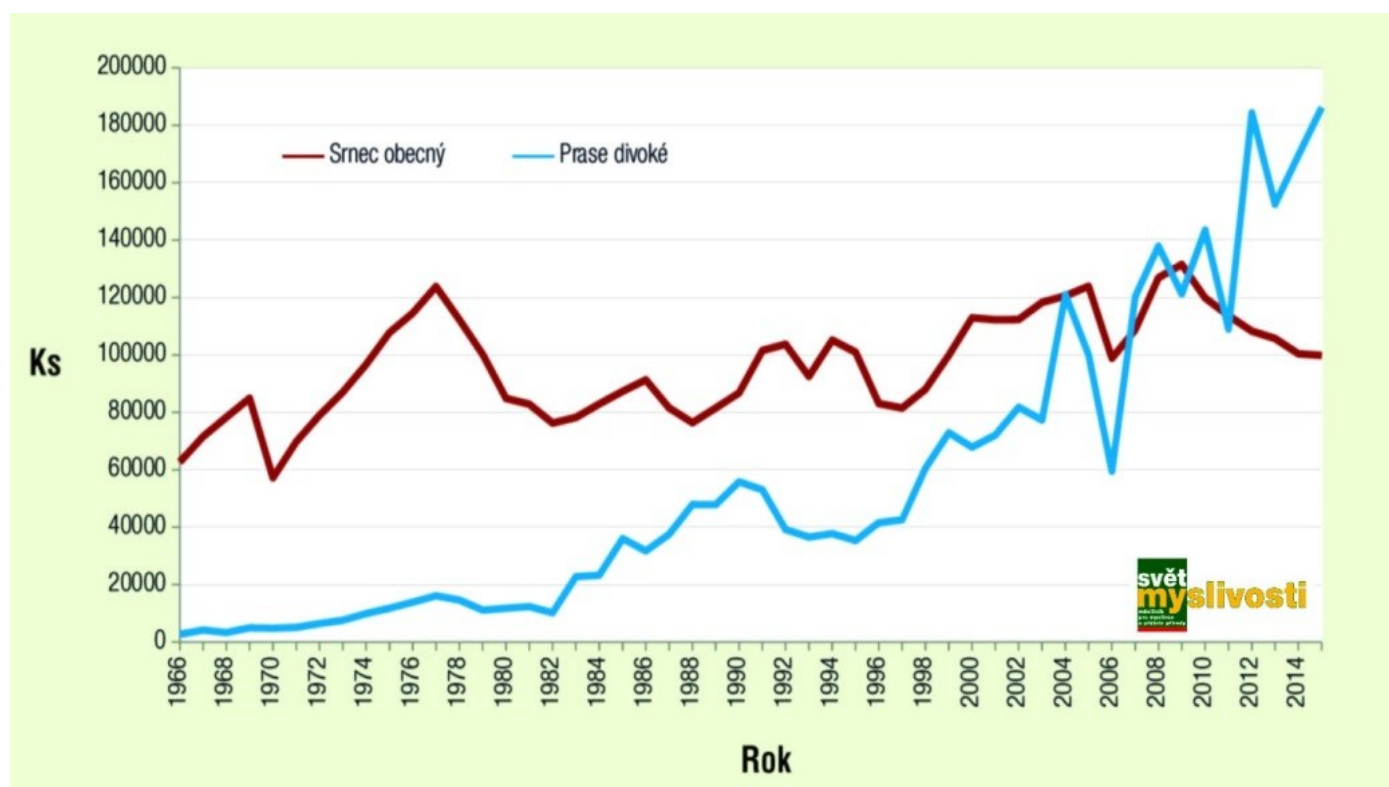
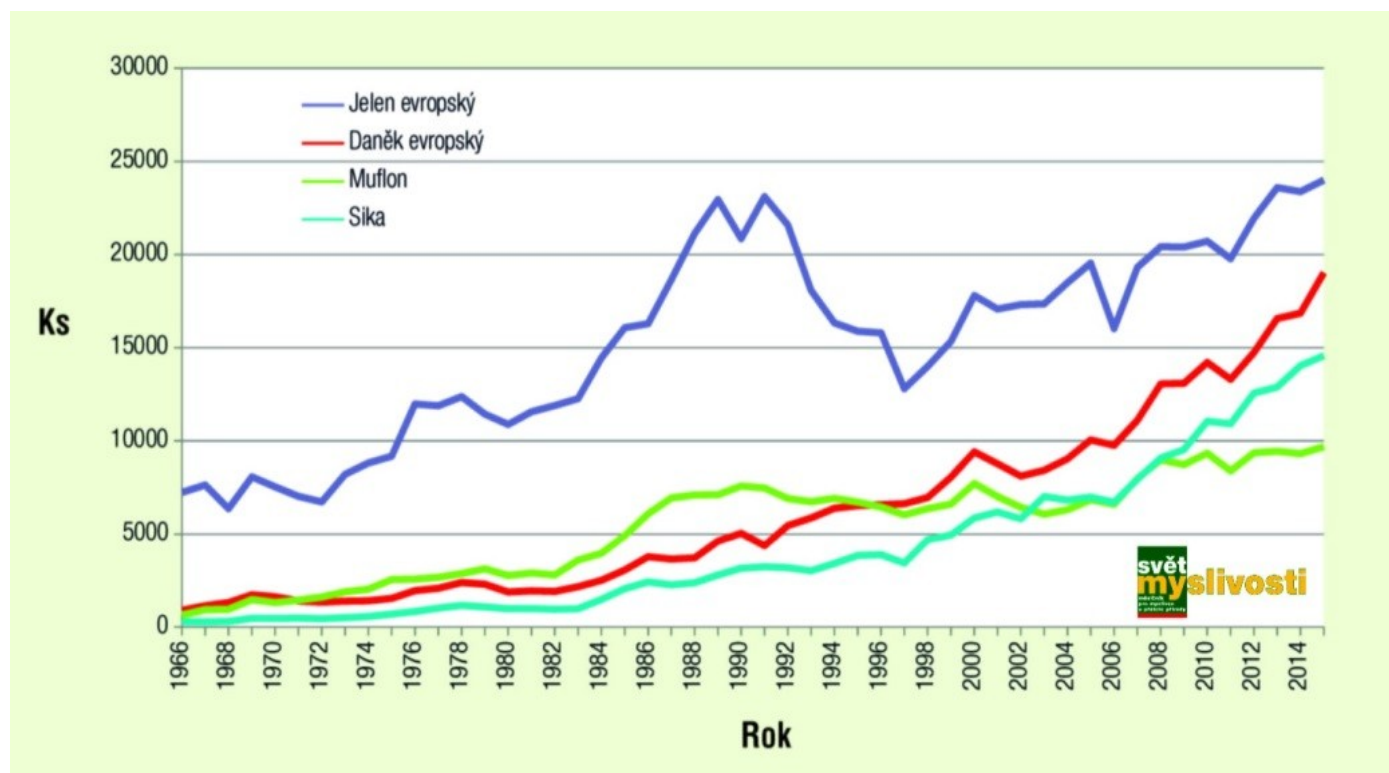
Obr. 4: Zastoupení jedinců obnovy poškozených zvěří v krajích podle NIL2 (2011–2015), kategorie pozemku Les

Ad 2) Systém definovaný platnou mysliveckou legislativou je nefunkční.

Za celou dobu jeho účinnosti nedošlo ke zlepšení, situace se spíše zhoršuje, viz výsledky periodických inventarizací IŠZ, NIL a mysliveckých statistik.

Grafy vývoje úlovků v ČR (od vývoje úlovků lze nepřímo odvodit i stavy zvěře)

Ad 3) Ekonomické dopady působené zvěří dosahují roční výše několika miliard Kč.

Přes respekt ke zvěři jako součásti ekosystému i akceptování jejich přirozených životních projevů, je nutné konstatovat, že se nejedná o přiměřený stav. V době probíhající klimatické změny a související nutnosti přeměny a přestavby našich lesů jsou škody působené zvěří zásadním limitním faktorem žádoucích změn. Především se jedná o zničení kultur a nárostů, ztráty na přírůstu okusem, znehodnocení dříví hnilobami v důsledku ohryzu, loupání a vytloukání, zvýšené náklady na ochranu, vylepšování a prodloužení doby nutného ošetřování kultur v důsledku škod zvěří.

Mrkva (Brno 1995) uvádí ve sborníku konference Škody zvěří a jejich řešení že jen sumovaný negativní dopad ohryzu byl v roce 1984 vyčíslena na 7 miliard Kč a že prostým přepočtem na cenovou úroveň dříví v roce 1995 dosahoval 12 miliard.

Ad 4) Celá řada dopadů přitom není ekonomicky vyčíslena.

- Neexistence přirozené obnovy v důsledku konzumace semen a semenáčků („vyluxované“ bukvice, žaludy plus jednoleté semenáčky, o čemž nejlépe svědčí výsledky KSP i mnoho provozních oplocenek)
- Snížení mechanické stability v důsledku ohryzu, loupání a vytloukání – zvýšená labilita porostů
- Zvýšení dispozice vůči sekundárním poškozením patogeny
- Snižování druhové diverzity v důsledku selektivního poškozování citlivých dřevin
- Zvýšení rizika zániku lesa
- Snižování genetické diverzity porostů v důsledku omezení přirozené obnovy
- Snížení tvárnosti v důsledku okusu
- Oslabení plnění mimoprodukčních fcí lesa

Ad 5) Nepomohly ani kampaně ani metodické pokyny MZe.

V současné době je v platnosti již čtvrtý metodický pokyn (2008-2011, 2011-2013, 2013-2018, 2018-2021) a jsou v podstatě identické a ke zlepšení a změnám trendu nedošlo.

Ad 6) Legislativně deklarovaný veřejný zájem na rovnováze mezi zvěří a prostředím postrádá ověřitelnou definici.

„Obecně se má za to, že při zajištění chovu zvěře mezi minimálními a normovanými stavy dochází k takovému zatížení prostředí honitby, jehož míra neohrožuje jednotlivé ekosystémy v jejich podstatě (*tedy nezpůsobí jejich výrazné poškození, či dokonce zhroucení*) a současně neohrožuje oprávněné zájmy lesnický a zemědělsky hospodařících subjektů a ochrany přírody“ – viz. ÚHÚL <http://www.uhul.cz/mapy-a-data/364-portal-myslivosti/myslivecka-pece-a-lov-zvere/729-chov-zvere>

ZOM:

- § 3 – „ ...Chovem zvěře se rozumějí odborné zásahy sledující...zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím... a úprava stavů zvěře na optimální stav.“
- § 3 - „ ...Uživatel honitby je povinen zajišťovat chov zvěře v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem zvěře. ...Normovaným stavem je nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby...“

Normované stavy, mají vyjadřovat ekologickou kapacitu prostředí a přípustná početnost zvěře se přepočítává na ekvivalent jeleních jednotek. Výsledky myslivecké statistiky a zpětné propočty přitom dokazují jejich (mnoho)násobné překročení. Příkladem mohou být výsledky z Libereckého kraje (viz. příloha Grafy KÚLK – zpětný propočet), kde jsou za dozoru státní správy (viz. § 61 ZOM) podle zpětných propočtů překračovány normované stavy u zvěře jelení 10 x, u dančí 5 x, u mufloní 4 x, u srnčí 2 x. Např. u jelení zvěře se zde posledních 20 let každoročně loví veškerý sčítaný stav.

Ad 7) Státní správa neplní svou roli, je nečinná a nefunkční.

Týká se to všech úrovní ale především MZe jako ústředního orgánu státní správy lesů i myslivosti:

Lesní zákon

- § 32 – „Vlastníci lesů, uživatelé honiteb a orgány státní správy lesů jsou povinni dbát, aby lesní porosty nebyly nadměrně poškozovány zvěří.“
- § 52 – „Zaměstnanci právnické osoby, odborní lesní hospodáři a zaměstnanci orgánů státní správy lesů jsou povinni při výkonu své činnosti důsledně dbát ochrany lesa a řádného hospodaření v něm.“

Zákon o myslivosti

- § 39 – „Nelze-li škody působené zvěří snížit technicky přiměřenými a ekonomicky únosnými způsoby, uloží orgán státní správy myslivosti... na návrh orgánu ochrany přírody nebo orgánu státní správy lesa snížení stavu zvěře až na minimální stav...“
- § 61 – „Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí dozírají... jak orgány státní správy myslivosti, fyzické a právnické osoby dodržují ustanovení tohoto zákona...“
- § 61 – „Kraje a obecní úřady s rozšířenou působností dozírají na dodržování tohoto zákona... Soustavně dozírají, ...zda uživatelé honiteb myslivecky hospodaří v souladu s tímto zákonem ...a dodržují zásady chovu zvěře.“
- § 61 – „Orgány státní správy myslivosti ukládají rozhodnutím opatření k odstranění zjištěných nedostatků a opatření ke zlepšení.“

Státní správa ve vztahu k početnosti zvěře a jí působeným škodám svou roli neplní, OSSM nevykonává dozorovou činnost dle § 61, neukládá účinná opatření k odstranění zjištěných nedostatků ani neukládá opatření k nápravě. K výkonu dozorové činnosti a účinným opatřením postrádá nástroje.

Ad 8) Myslivost musí být ekosystémovou službou

Judikát Ústavního soudu k definici myslivosti:

Odpověď na otázku, co měl zákonodárce na mysli v případě definice myslivosti v zákoně č. 449/2001 Sb., najdeme v Nálezu Ústavního soudu (49/2007 Sb. N 226/43 SbNU 541 - kolize mysliveckého práva a práva vlastnického v bodu 68. Citace:

...Podstatnější pro posouzení povahy práva myslivosti z hlediska souladu s ústavními garancemi jsou však jiné atributy, jež byly právu myslivosti zákonem propůjčeny. Myslivost není definována jako výrobní činnost či podnikání, ale jako vztah k volně žijící zvěři, jež tvoří součást ekosystému. Právo myslivosti tak nelze rozdělovat na „komerční“ a „nekomerční“ část, jednak proto, že zákon stanoví všechny složky jako integrální součást myslivosti, ale zejména proto, že jde o dvě strany téže mince; jednou je ochrana zvěře a péče o ni a druhou významně omezené právo lovu, jehož prvotním cílem je především regulace stavu zvěře... Viz.: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-49>

Myslivecký management však v rozporu s vlastní teorií upřednostňuje sobecké a úzce skupinové zájmy projevující se zájmem na hojnosti zvěře, trofejí, zážitků, zvěřiny. (viz. např. Penzum myslivost

<https://www.penzum.cz/cs/www/2-vzdelavani/73-kapacita-prostredi-studijni-material/74-1-velci-bylozravci-jejich-postaveni-v-ekosystemu/>

"...Velcí býložravci jsou nezastupitelnou součástí naší fauny, která má značný hospodářský a ekologický význam. Protože mají velmi dobrý reprodukční potenciál, jsou schopni významně ovlivňovat vývoj prostředí v rozměru biotopu, ekosystému a dokonce i celé krajiny, ve které chybí přirození predátoři. Velcí býložravci mají přínos v podobě mysliveckého využívání, ale zároveň způsobují hospodářské škody, tedy nestabilitu ekosystémů, vlivem eliminace potravně atraktivních dřevin. Důsledná regulace jejich početnosti je proto v krajině střední Evropy nezastupitelná a je zásadním úkolem mysliveckého hospodaření. Protože v našich honitbách za posledních deset let ubylo drobné zvěře, je zájem myslivců směřován především na hospodaření a péči o zvěř spárkatou. Udržování vysokých stavů spárkaté zvěře však způsobuje velké škody se všemi negativními důsledky..."

Ad 9) Zvěř je nebo není přemnožená? Je nebo není přemnožený kůrovec?

Nebo jen využívá nabídky prostředí?

K tomu uvádí Vodňanský:

"Základní definice kapacity prostředí s ohledem na zvěř

Biologicky podmíněná kapacita prostředí - vyjadřuje maximální počet zvířat určitého druhu, který v daném prostoru může žít tak, aby byly pokryty jejich základní životní potřeby.

Ekologicky podmíněná kapacita prostředí - vyjadřuje maximální počet zvířat určitého druhu, který může v daném prostředí žít, aniž by přitom docházelo k narušení jeho ekologické stability.

Hospodářsky podmíněná kapacita prostředí - vyjadřuje maximální počet zvířat určitého druhu, který může v daném prostředí žít, aniž by docházelo k neúnosným hospodářským škodám na lesních nebo zemědělských porostech...

...Ekologicky a hospodářsky podmíněná kapacita prostředí je vždy podstatně nižší než jeho biologická kapacita, při jejímž dosažení se populace příslušného druhu zvířat začne sama regulovat tak, že její počet již dále nevzrůstá."

Viz.: <http://myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2008/Brezen---2008/Pocetnich-stavy-zvere-a-jejich-regulace---1--cast>

Lze tedy konstatovat, že ve vztahu k ekologické nebo hospodářské kapacitě prostředí spárkatá zvěř rozhodně přemnožená je.

Proč úředníci na MZe již nejméně 10 let problematiku nadměrných stavů zvěře relativizují tvrzením, že „zvěř přemnožená není, že jen využívá možností prostředí“ a dodnes tento názor prezentují? Budou tentýž názor vyslovovat směrem ke kůrovci či dalším škodlivým činitelům třeba i v zemědělství?

Ad 10) Návrh legislativních změn:

- Výši lovu odvozovat od stavu lesních ekosystémů s cílem dosáhnout úspěšné obnovy a odrůstání pestré palety dřevin a dnes i keřů - metodika existuje, zadávala ji MZe a MŽP již před několika lety („Sloupova“ metodika)
- Stanovit povinné předkládání markantů jako důkazu o splnění lovu státní správě
- Možnost zavedení zástřelného, přičemž markant bude podkladem pro jeho výplatu

Cesta vyčíslování škod nikam moc nevede, protože cílem není (a nelze) vytvořit dokonalý sazebník s možností ekonomické likvidace uživatelů.

Potřebujeme, aby myslivci existovali, lovili, a hlavně udržovali rovnováhu a tím plnili ekosystémovou službu. Potřebujeme, aby les odrůstal a ne abychom se handrkovali o škody. Úhrada škod ještě odrůstání lesa nezajistí.

Současně musí dostat státní správa do ruky nástroj, jak tento veřejný zájem (ekosystémovou rovnováhu) kontrolovat, případně vynutit (třeba pokutami za nepřiměřeně poškozený les dle výsledků inventarizace, ale až po přechodném období, kdy to budou mít myslivci šanci beztravně srovnat – třeba po 3-5 letech).

Systém odvozování lovu od stavu lesního ekosystému existuje a funguje úspěšně i v řadě okolních zemí (viz. ad 13) - Podkladové materiály k projektu „Zpracování návrhu metodiky ke stanovování výše lovu na základě stavu ekosystému.

Volba markantu a návrh systému:

Preparace spodní čelisti je náročná a nutně narazí na odpor.

Kelku jako markant (již běžně fungující u zvěře černé) by bylo nesnadné znehodnocovat. U černé zvěře je součástí předloženého vzorku k veterinárnímu vyšetření a veterina ji též likviduje. Avšak kapacity na plošnou likvidaci markantů všech druhů spárkaté zvěře nejsou dostatečné.

Jako provozně nejjednodušší markant se jeví využití slecha (uši). Jejich odříznutí i následné znehodnocení je rychlé a jednoduché.

V 90. letech se slecha jako markant osvědčila v Karlovarském okrese.

V období předkládání markantů se odstřel plnil pouze na cca 2/3 odstřelu, který byl vykazován před zavedením markantů, ale zvěře začalo po 3 letech viditelně ubývat.

Potvrdilo se, že se před zavedením markantů musela vykazovat možná polovina odstřelu jen „papírově“, pokud i při poklesu odstřelu o 1/3 došlo ke snížení stavů zvěře.

Přesto že se se slechy „šmelilo“ (dovážely ze Sokolovského okresu i od Vls) vedl tento systém ke snížení početních stavů zvěře.

Návrh provozně jednoduchého systému:

Odříznutá slecha jako doklad skutečně provedeného odlovu se uloží do plastového sáčku a zamrazí.

Uživatel honitby spolu s měsíčním hlášením o provedeném lovu přiveze přepravku se zamraženými slechy, která předloží (nikoli odevzdá) na ORP ke kontrole a znehodnocení. Po kontrole a odsouhlasení na vykázaný lov je pracovník ORP znehodnotí (např. procvaknutím nebo odstřížením špiček) aby je nebylo možné předkládat opakovaně. Vše se může odehrát přímo na parkovišti ORP a není potřeba markanty ani nikam nosit. Poté si je uživatel odváží zpět a zlikviduje stejně jako např. vývrhy či spárky.

V případě potřeby omezit riziko „selhání“ pracovníka ORP lze ustanovit ke kontrole vícečlennou komisi na způsob komisí inventurních.

Ad 11) Lesnická výzva:

- V textu je uvedeno: ...„Vznik kalamitních ploch představuje také zvýšení nákladů na ochranu obnovených porostů před zvěří, jejíž tlak bude ještě více komplikovat přirozenou obnovu a výsadbu druhově pestrých směr.“
- Dále je v prioritních opatřeních uvedeno: ...„Nalézt efektivní způsob hodnocení vlivu zvěře na les a z něj vycházející nástroje umožňující dosažení takových stavů zvěře, aby škody zvěří nebyly zásadním limitem pro úspěšnou obnovu.“
- Celý text lze najít na <http://www.lesnickavyzva.cz/>
- Signatáři Lesnické výzvy reprezentují vlastníky nebo správce více než 75 % rozlohy českých lesů, včetně LČR. Výzvu dále podporují subjekty zastupující přes 60 % kapacit v oblasti těžby dříví a pěstebních činností, většinu kapacit zpracování dříví v ČR a zhruba 70 % produkce sazenic lesních dřevin. Mezi signatáře Lesnické výzvy patří také nejvýznamnější zaměstnavatelé v lesnicko-dřevařském sektoru, nejpočetnější odborová organizace i největší lesnická stavovská organizace nebo lesnické školy a další profesní organizace a další subjekty s vztahem k lesům.

Ad 12) Oponentní komentář k nesouhlasu MZe k pozměňovacímu návrhu G 7 (k novele zákona o lesích)

Nesouhlas MZe:

MZE jako předkladatel vládního návrhu novely lesního zákona respektovalo zadání Poslanecké sněmovny, a proto není zákon o myslivosti novelizován.

MZE pozměňovací návrh obsahující změny zákona o myslivosti odmítá s poukazem na to, že jde o zásadní systémové změny, které by měly být řešeny po širší odborné diskusi.

Oponentní komentář:

Široká odborná diskuze se vede již mnoho let. Tématem se zabývá např. Národní lesnický program II a Národní akční plán adaptace lesů na změny klimatu (NAP).

NAP ukládá Ministerstvu zemědělství: „V rámci myslivecké legislativy vytvořit podmínky pro dosažení únosných stavů spárkaté zvěře. Výši lovu odvozovat od stavu lesních ekosystémů a zajistit jeho vykonatelnost“. Termín pro splnění tohoto úkolu je do roku 2020.

Nesouhlas MZe:

Je nereálné stanovit prováděcím právním předpisem (vyhláškou) způsob stanovení nadměrného poškození lesních ekosystémů zvěří. To lze pouze prostřednictvím vyčíslení škody způsobené zvěří, a to již nyní upravuje vyhláška č. 55/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Navržené nové znění § 36 o stanovení plánu mysliveckého hospodaření předpokládá velmi komplikovaný a v praxi obtížně realizovatelný postup. Mimoto by takový návrh, pokud by byl návrh přijat, znamenal podstatné zvýšení nákladů na výkon státní správy myslivosti a zřejmě i nutnost personálního posílení orgánů státní správy myslivosti zejména na prvním stupni.

Navržené nové znění § 37 o plnění a změnách plánu mysliveckého hospodaření nelze akceptovat, pokud nebude akceptována změna § 36 zákona, kterou MZE z výše uvedených důvodů odmítá.

Oponentní komentář:

Metodiku pro odvozování výše lovu od míry poškození lesních ekosystémů vypracoval Ústav pro hospodářskou úpravu lesů již v roce 2008. MZe se účastnilo přípravy metodiky i oponentního řízení a musí ji mít k dispozici.

Stanovení plánu lovu podle navrhované novelizace § 36 není komplikované ani obtížné. Využívání obdobných postupů např. v Rakousku či Německu přineslo zásadní pozitivní obrat v míře poškození lesů a úspěšnosti při obnově stabilních, druhově pestrých lesů. Zvýšená finanční náročnost je naprostým zlomkem oproti „ziskům“ na stavu lesa, jeho stabilitě a plnění všech celospolečensky důležitých funkcí. Výše škod a nákladů na jejich prevenci se přitom pohybuje v řádu miliard ročně.

Státní správa zavedením metodiky hodnocení míry poškození lesních ekosystémů získá i podklad pro naplnění své dozorové funkce. Současné normované stavy jako limit kapacity prostředí tuto funkci neplní. V důsledku toho neplní svou roli ani státní správa.

Vyčíslování škod působených zvěří podle vyhláška č. 55/1999 Sb. řeší škody až jako následek. Nevyjadřují ani reálné ceny a nepostihují škody na přirozené obnově lesa. Jejich vyčíslování je vzhledem vyčíslené škodě nepřiměřeně nákladné. Celou řadu dalších negativních dopadů nelze podle vyhlášky ani vyčíslit.

Pokud budeme uvažovat o škodách zvěří jako o klíčové příčině ochuzení diverzity i struktury našich lesů nebo překážce jejich obnovy, dospějeme k závěru, že se jedná o příčinu snížené stability lesních ekosystémů se všemi negativními dopady na celou společnost. V takovém případě se jedná o nevyčíslitelné škody.

ODDÍL II. - Komentáře a návrhy PSB k novele ZOM předložené Ministerstvem zemědělství k připomínkování (bohužel k dispozici jsou různé stále se měnící verze, reagujeme na stav k 3.9.2019)

Vybrané zásadní návrhy Mze	Komentáře a návrhy PSB
<p>Výňatek z důvodové zprávy: Zkušenosti praxe poslední doby a poznatky orgánů státní správy na všech úrovních, svědčí jednoznačně o tom, že s ohledem na současnou situaci v lesích je třeba zákon o myslivosti novelizovat dílčím způsobem. Potřeba urychlené dílčí novelizace zákona o myslivosti vyvstává zejména v souvislosti s rozsáhlou kalamitou, která zasáhla lesy na velké části území České republiky, a s tím spojenou následnou obnovou lesních porostů.</p>	<p>Zásadní výhrada Samostatná dílčí novelizace ZOM (na rozdíl od PN k novele LZ) nemá šanci na rychlé projednání a pravděpodobně se jí nepodaří projednat v tomto volebním období. Naléhavost situaci efektivně a rychle řešit je s ohledem na oprávněné požadavky masivní finanční podpory ze státního rozpočtu nepochybná. Zásadním nedostatkem samostatného návrhu novely ZOM předloženého MZe je ABSENCE SYSTÉMOVÉ ZMĚNY ZPŮSOBU STANOVENÍ PLÁNU LOVU. Bez této základní systémové změny nepřinesou ani další (námi kladně hodnocené návrhy) očekávaný efekt ve snížení početnosti zvěře a poškození lesních ekosystémů. MZe tvrdošjně odmítá odvozování plánu lovu od stavu lesního ekosystému (míry jeho poškození). „<i>Je nereálné stanovit prováděcím právním předpisem (vyhláškou) způsob stanovení nadměrného poškozování lesních ekosystémů zvěří. To lze pouze prostřednictvím vyčíslení škody způsobené zvěří, a to již nyní upravuje vyhláška č. 55/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů</i>“ Přitom metodiky existují a v řadě okolních zemí se úspěšně používají.</p> <p>Návrh Změnit základní systém stanovení plánu jeho odvozením primárně od exaktně zjišťovaného stavu lesů. Změnit ideové pojetí i legislativní rámec směrem k myslivosti jako ekosystémové službě.</p>
<p>Z návrhů novely ZOM § 32 Rozhodnutí držitele honitby o způsobu jejího využití (5) Honitbu nelze rozdělit na části a v nich přenechat někomu provozování myslivosti; rovněž nelze přenechat lov zvěře za úplatu, pokud se nejedná o poplatkový odstřel s doprovodem.</p>	<p>Souhlas s výhradou Efekt této, jinak pozitivní změny zásadním způsobem snižuje rozsah jejího možného uplatnění a tedy i efektu. Zejména proto, že drtivá většina honiteb LČR není provozována ve vlastní režii, ale je pronajímána. Komerční pronájmy honiteb LČR vysoutěžené za nejvyšší cenu jsou vzhledem ke snaze početní redukce zvěře kontraproduktivní. Nájemce bohatě zazvěřené honitby, který za ni nabídne vysokou cenu, nemá motivaci zásadním způsobem početnost zvěře redukovat.</p> <p>Návrh Řešit změnu systému výkonu práva myslivosti u LČR s uplatněním vlivu MZe jako zřizovatele. Uplatnit pojetí myslivosti jako ekosystémové služby</p>
<p>§ 33 Smlouva o nájmu honitby</p>	<p>Výhrada</p>

<p>(3) Ve smlouvě o nájmu honitby se smluvní strany dohodnou na osobě nebo osobách, kterým bude předkládána jako zástupcům držitele honitby ke kontrole ulovená spárkatá zvěř uživatelem honitby, místě nebo místech, kde k předložení bude docházet, a způsobu průkazného potvrzení o provedené kontrole.</p>	<p>Zákonné ustanovení této povinnosti „vložené“ mezi držitele a uživatele honitby negarantuje věrohodnou kontrolu ulovené zvěře. Mnoho honiteb je pod přímým či nepřímým vlivem uživatele a smysl takové kontroly je iluzorní.</p> <p>Pokud by existovala obecná vůle držitelů zabezpečit si kontrolu ulovené zvěře, mají k tomu svobodné smluvní možnosti a není nutné jim ji nutit zákonem. Tam kde vůle není, stejně toto ustanovení nepřinese žádný posun.</p> <p>Návrh Kontrolu skutečně provedeného odlovu prostřednictvím markantu vložit mezi uživatele a OSSM</p>
<p>§ 37 Změny a plnění plánu (1) Za změny plánu se považují rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti, včetně rozhodnutí o snížení stavů zvěře v honitbě nebo zrušení chovu některého druhu zvěře v honitbě a o povolení lovu zvěře v době hájení.</p> <p>a) Splnění plánu lovu se posuzuje samostatně u každého druhu spárkaté zvěře. Plán u každého druhu zvěře se považuje za splněný, je-li splněn tak, jak byl odsouhlasený, dohodnutý nebo určený orgánem státní správy myslivosti podle § 36 odstavce 3 nebo</p> <p>b) splněn lov počtu kusů samic a mláďat daného druhu zvěře, přičemž plánovaný počet samců může být zcela nebo částečně nahrazen ulovením odpovídajícího počtu kusů samic a mláďat daného druhu zvěře. Do plnění plánu se započítává i zvěř získaná lovem na nehonebních pozemcích, při dohledávce nebo dosledu zvěře a nalezená zvěř uhynulá.</p> <p>(2) Plán lovu je splněn v případě, že je splněn u všech druhů spárkaté zvěře. V případě nalezení kusu uhynulé spárkaté zvěře je možné tento kus zvěře zahrnout do plnění plánu lovu pouze v případě, že nález lze doložit držiteli honitby a orgánu státní správy myslivosti. V případě ulovené a uhynulé zvěře způsob dokládání plnění plánu chovu a lovu stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.</p>	<p>Souhlas Navržená změna v podobném duchu byla již součástí Jurečkovy novely a podobná je též obsažena v PN k novele LZ</p>
<p>§ 45 Zakázané způsoby lovu g) lovit zvěř s pomocí elektrických zařízení schopných zabíjet nebo omráčit, zdrojů umělého osvětlení, zrcadel, zařízení pro osvětlení terče, ~~zaměřovače zbraní konstruovaného na principu noktovizorů, reprodukcí soustavy s hlasy zvěře, výbušnin,~~</p> <p>m) lovit zvěř ~~kromě prasat divokých a lišek obecných za noci, tj. hodinu po západu slunce až do hodiny před východem slunce; lovit prase divoké a lišku obecnou v noci bez použití vhodné pozorovací a střelecké optiky,~~</p> <p>u) ~~lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě laní a kolouchů jelena evropského a jelena siky, muflonek a muflončat, selete a lončáka prasete divokého; tento zákaz se~~</p>	<p>Souhlas Rozšíření možností lovu usnadní možnost plnit plán lovu, o němž lze předpokládat, že bude z důvodů nutné početní redukce významně navyšován až do doby dosažení rovnováhy.</p> <p>Jedná se o možnost, která omezí výmluvy „že to nejde“. Nejde o povinnost. Využití rozšířených možností je na samotných uživateli, kteří sami rozhodnou o nejvhodnějších způsobech lovu s ohledem na zájmy zvěře.</p> <p>Zahraníční zkušenosti např. potvrzují, že intervalové společné lovy jsou pro zvěř vhodnější než neustálé rušení loven individuálním.</p>

<p>netýká lovu v oborách,-</p> <p>u) lovit na společném lovu zvěř spárkatou kromě prasete divokého, samic a mláďat jelena evropského, siky japonského, muflona a daňka skvrnitého; tento zákaz se netýká lovu v oborách,</p>	
<p>§ 64 Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob (3) Uživatel honitby se dopustí přestupku tím, že</p> <p>c) nesplní nebo poruší některou z povinností stanovenou v ~~§ 3 odst. 2,~~ § 11 odst. 3, § 36, § 41 až 43, § 45, § 49 odst. 1 nebo v § 51 odst. 1 nebo poruší povinnost uvedenou v § 3 odst. 2 tím, že početní stav u normovaného druhu zvěře poklesne pod minimální stav,</p> <p>d) nesplní lov celkového počtu kusů jednotlivého druhu spárkaté zvěře podle plánu mysliveckého hospodaření (§ 37), pokud tím dochází k překročení normovaného stavu tohoto druhu zvěře, nebo</p>	<p>Souhlas s výhradou Prokazování početnosti zvěře je obtížné a nepřesné. Početnost se navíc mění v důsledku migrace jak v čase tak prostoru. Sankce za pokles pod minimální stav je proto diskutabilní.</p> <p>Lépe než sankce za nesplnění lovu, k čemuž výjimečně z objektivních důvodů může dojít, je stanovit sankci za opakované nadměrné poškození lesních ekosystémů.</p> <p>Obecně je lépe orientovat se na pozitivní motivace. Myslivci jsou jedním z významných partnerů – hospodářů v krajině (vedle lesníků a zemědělců). Při změně ideového základu a nastavení legislativního rámce směrem k myslivosti jako ekosystémové služby mohou pozitivní motivace převládat nad represemi.</p>

ODDÍL III. – další návrhy Pro Silva Bohemica

A. Zástřelné

Podklady pro záměr zavedení zástřelného za spárkatou zvěř (mimo zvěře černé)

Zadání:

Posoudit a navrhnout jednoduchý a proti zneužití odolný systém pro zavedení zástřelného jako nástroje redukce početních stavů spárkaté zvěře.

Výchozí situace:

Je přezvěřeno, škody jsou neúnosné a zásadním způsobem limitují obnovu pestrého lesa.

Podstatné je, že myslivci žádnou redukcí nechtějí. Kdyby chtěli, mohli by redukovat již dávno. Vyhovuje jim přirozeně a především hojnost (zvěře, loveckých příležitostí, trofejí, zvěřiny, zážitků...)

Typ honitby	varianta	podíl	možná řešitelnost stavů zvěře / škod
LČR	vlastní režijní	27 %	dobrá
	vlastní pronajatá		horší
VLS	jen vlastní režijní		dobrá
Národní parky	jen vlastní režijní		dobrá
Velcí nestátní vlastníci	vlastní režijní		dobrá
	vlastní pronajatá		horší
Společenstevní	s dominantním vlastníkem	73 %	nejhorší v případě dominance mysliveckých zájmů, což je většina
	bez dominantního vlastníka		nejhorší v případě dominance mysliveckých zájmů, což je většina

Klíčové argumenty diskuze (alternativy nebo výhrady jsou uvedeny červeně):

1. Výplata zástřelného musí být doložena markantem.
2. Jednoduchým a námi navrhovaným markantem mohou být slecha.
3. Místo předkládání markantů - ORP.
4. Pro maximální zjednodušení systému je možné zvolit jednotnou sazbu za všechny druhy zvěře. Jednotná sazba zároveň minimalizuje možnosti spekulací. **Zástřelné je možné i odstupňovat podle druhů zvěře (např. jelen 1000, sika daněk muflon 800, srnčí 500, případně sika také za 1000). To by vyjadřovalo rozdílnou obtížnost lovu. V naší diskusi jsme nedospěli k jednoznačné shodě o počtu a výši sazeb. Na jedné straně zazníval akcent na maximální jednoduchost (jedna sazba) až po sazby tři, jak uvedeno výše. Kompromisem mohou být sazby dvě (např. jelen, sika daněk, muflon za 1200,- a srnec za 500,-). Sazby je možné dimenzovat jakkoli, vyšší jsou více motivační, nižší zase reálněji průchozí s ohledem na limity rozpočtu.**
5. Pro maximální zjednodušení zástřelné vyplácet uživateli honitby se stanovením povinnosti uživateli předat je konkrétnímu lovcovi. Tím bude zajištěna finanční motivace lovce.
6. Zástřelné za veškerou ulovenou spárkatou zvěř je podpůrným nástrojem pro plošné zavedení markantů jako dokladu o skutečně provedeném odlovu. Ověřenou skutečností je, že plán lovu je z části plněn jen administrativně (dokládají to nejen zkušenosti z Karlovarského okresu ale i z řady jiných honiteb). Stát by zavedením zástřelného potvrdil zájem na ekosystémovém pojetí myslivosti a lov by prezentoval jako podporovaný nástroj k udržování rovnováhy. I samčí zvěř působí škody, navíc

i vytloukáním. Oproti nástrojům sankčním jde o pozitivní nástroj. S výsledky skutečného lovu po zavedení markantů se pak dá dále pracovat a vyvodit závěry pro další postup. Bez markantů mají uživatelé možnost reálně neprovedený lov jen vykázat. **Bez novely ZoM a systému plánování lovu však nemusí k žádné redukci dojít, pokud nebude navyšován plán lovu.**

7. Zástřelné jen za holou nebo jen za samice by mohlo být při limitovaném celkovém objemu financí vyšší, tedy více motivující. **Avšak omezením zástřelného na užší skupinu zvěře (jen holá, jen samice) se významně rozšiřuje prostor pro zneužití záměnou markantů (samčích).**
8. Projednávanou alternativou byl i návrh vyplácet zástřelné až od splnění plánu lovu, či až po splnění lovu nebo jeho násobku (např. 1,5 násobku). Zde by však pravděpodobně pro obtížnou dosažitelnost byl snížen motivační efekt („stejně na to nedosáhnu, ani se nebudu snažit“)
9. Zástřelné jako motivační faktor redukce zvěře nemusí v některých případech fungovat. Proti ekonomice zástřelného totiž stojí ekonomika emocí a ekonomika vyšších zájmů (např. bohatý lov pro obchodního partnera).
10. Bez zavedení povinných plošných markantů nejspíš nebude funkční ani případný nový ZoM, v němž lze předpokládat změnu způsobu plánování lovu a posílení role státní správy. Zvýšení plánu lovu ještě neznamená zvýšení provedeného lovu. Markanty, doprovazené zástřelným mohou být vhodným řešením. **Je však možné v novele usilovat o povinné, plošně zavedené markanty, bez jakéhokoli zástřelného.**
11. Zástřelné by bylo možné řešit úpravou Nařízení vlády 30/2014 obdobně jako je tam řešena zvěř černá (viz. návrh v samostatné příloze)

Závěr:

Výsledkem diskuze je posun od záměru zavedení zástřelného, jen jako tržního motivačního faktoru ke zvýšení lovu směrem k potřebě plošného zavedení markantů jako důkazu o skutečně splněném lovu.

V současné době nevíme, kolik se skutečně loví a je téměř jisté, že nezanedbatelné množství se pouze vykazuje.

Doprovazení plošných markantů zástřelným sníží odpor proti jejich zavedení.

Na rozdíl od sankcí je zástřelné pozitivní motivací.

Částečně dojde i ke zvýšené ekonomické motivaci lovit více zvěře a tedy redukovat početnost.

Aby se zabránilo chápání zástřelného jako „trvale udržitelného“ příjmu, v důsledku čehož by uživatelé nelovili samice (aby měli trvalý vysoký přírůstek), bude nutné výplatu zástřelného limitovat třeba na 2-3 roky, s možností následného prodloužení.

Pro skutečně účinné řešení nadměrných stavů zvěře a škod je však nezbytná novela ZoM, především v oblasti plánování lovu (odvozením od stavu prostředí), kontroly plnění lovu (markanty) a posílení role státní správy.

Návrh na doplnění NV 30/2014 ohledně zavedení zástřelného za spárkatou zvěř:

Část třetí, finanční příspěvky na vybrané myslivecké činnosti

Hlava 1 finanční příspěvky poskytované uživatelům honiteb

§41d

Finanční příspěvek na snižování početních stavů spárkaté zvěře ztěžující řádné lesnické hospodaření

(1) Předmětem finančního příspěvku na snižování početních stavů spárkaté zvěře ztěžující řádné lesnické hospodaření je ulovení jedince jakéhokoli pohlaví jelena evropského, jelena siky, daňka skvrnitého, muflona a srnce obecného v souladu se zákonem o myslivosti.

(2) Finanční příspěvek na snižování početních stavů spárkaté zvěře ztěžující řádné lesnické hospodaření lze poskytnout na každý kus uvedené zvěře, který byl v příslušné honitbě v hospodářském roce uloven.

(3) Pro výpočet za hospodářský rok, za který je finanční příspěvek požadován, se uvádějí pouze kusy, ze kterých budou orgánu státní správy myslivosti předložena slecha jako markanty.

(4) Uživatel honitby je povinen tento příspěvek vyplatit lovcí, v případě doprovodu náleží příspěvek loveckému průvodci.

Tab. VI Sazby finančních příspěvků poskytovaných uživatelům honiteb:

Řádek 8, Ulovení jedince spárkaté zvěře ztěžující řádné lesnické hospodaření, Kč/ks. Identifikace G i 1, 1000,- Kč/ks. (Variantně srnčí 500,- Kč/ks, jelen evropský, jelen sika, daněk skvrnitý, muflon 1200,- Kč/ks, případně i jinak)

B. „Managementové oblasti chovu a lovu zvěře“

K dosažení žádoucího stavu (tj. vytvoření rovnováhy mezi zvěří a prostředím) povede poměrně dlouhá cesta. Je tedy třeba odstraňovat všechny překážky znesnadňující dosažení cíle (jako jsou další techniky lovu, byrokratické překážky, omezení doby lovu). Jedním z často uváděných důvodů je přirozená migrace zvěře. Problém by mohl být řešen například spoluprací uživatelů honiteb v širší oblasti, kde se daná zvěř vyskytuje, prozatím je nazýváme „managementové oblasti chovu a lovu zvěře“.

- důvod vymezení či význam oblastí

U zvěře, která přirozeně migruje na větším území (typicky zvěř jelení a černá), vzniká potřeba koordinovat management na větším území.

Především se jedná o koordinaci lovu, u něhož musí být možné přesouvat jeho plnění podle nepravidelného sezónního výskytu zvěře.

Tuto potřebu by ale dokázaly naplnit i dostatečně velké honitby (jejichž vymezení by migraci respektovalo), případně kvalifikovaná státní správa s příslušnou pravomocí.

Hovoříme-li o lovu, pak musí být (v pojetí Myslivosti) především součástí ekosystémové služby tedy s cílem korigovat pohlavní a věkovou strukturu populací a celkovou početnost s ohledem na ekologickou kapacitu prostředí.

Diskutabilní je vymezování oblastí pro nepůvodní druhy, jako jelen sika (nejkontroverznější s ohledem na genofond jelena evropského) daněk a muflon. V tomto ohledu je nutné si uvědomit, že domácí zvěř srnčí a jelení musí mít prioritu a s dalšími vnesenými druhy vždy vznikají problematické kompetiční vztahy https://cs.wikipedia.org/wiki/Mezidruhov%C3%A1_kompetice

Ostatní důvody vymezování oblastí jsou nyní zřejmě druhořadé:

- lokalizace přezimovacích obůrek - u nich lze diskutovat do jaké míry jde ještě o volný chov zvěře, když zvěř je uzavřena cca polovinu roku (listopad-březen)
- příkrmování - umělý, a diskutabilní zásah do přirozených poměrů by měl být nahrazen přirozenou úživností, navíc přirozený selekční tlak prostředí udržuje kondici populací zvěře lépe než kritéria lovu
- zachování zvěře v krajině – spárkatá zvěř není ohrožená, naopak její stavy ohrožují ekologickou stabilitu lesů

Koordinace či řízení těchto oblastí by mělo být doménou spíše státní správy, která dostane přehledné informace o vlivu zvěře na prostředí k konkrétní oblasti – minimálně na úrovni ORP (pak tedy předpokládá užší koordinaci mezi ORP se stejnými druhy zvěře), možná lépe na úrovni kraje. Nelze ale vyloučit ani spolupráci „zdola“, od uživatelů honiteb.